

РЕШЕНИЕ

№ 205

гр. София, 06.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 6-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Камен И.

Членове: Владимир Астарджиев
Виолета Магдалинчева

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
в присъствието на прокурора А. Ист. Р.
като разглежда докладваното от Виолета Магдалинчева Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231000600245 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава XXI НПК.

С присъда от 25.11.2022 г. по н.о.х.д. №338/2022 г. по описа на ОС-Враца подсъдимата Г. Ц. Г. е призната за виновна в това, че *на 07.12.2021 год., около 17.50 часа, при управление на МПС - лек автомобил "Киа" с рег. номер *****, на път II-13, км 57+000 в посока от гр. Бяла Слатина към с. Борован, в землището на гр. Бяла Слатина, в нарушение на чл. 20, ал. 2, изр. 1 ЗДвП, движейки се със скорост от 77 км/ч, несъобразена с атмосферните условия, състоянието на пътя и с конкретните условия на видимост, по непредпазливост е причинила смъртта на пешеходеца С. Й. Т., на 58 години, като след деянието е направила всичко зависещо от нея за оказване помощ на пострадалия, поради което и на основание чл. 343а, ал. 1, б. „б“, вр. с чл. 343, ал. 1 б. "в", вр. с чл. 342, ал. 1, вр. с чл. 54 НК е осъдена на една година лишаване от свобода, отложено с изпитателен срок от три години, като на основание чл. 304 от НПК е оправдана по първоначалното обвинение по чл. 343, ал.1, б. "в", вр. с чл. 342, ал. 1 НК.*

На основание чл. 343г подсъдимата Г. е лишена от право да управлява МПС за срок от една година, считано от влизане на присъдата в сила.

Със същата присъда съдът се е произнесъл по въпроса с веществените доказателства и с оглед изхода на делото е възложил разноските на подсъдимата.

В жалбата срещу тази присъда на адв. Ч. Н. - **повереник на частния обвинител Й. Т.**, се оспорва законосъобразността на съдебния акт в две посоки – прилагане на привилегирания състав на чл. 343а от НК и размера на наказанието. Твърди се, че основание за приложението на чл. 343а от НК няма, тъй като след произшествието

подсъдимата единствено е позвънила на спешен номер 112, без да знае дали пострадалият реално е бил жив. Смята се, че макар и с приложението на член 54 от НК, основното и допълнително наказания на подсъдимата са необосновано снижени, като не е отчетено, че тя не е признала всички факти и обстоятелства по обвинителния акт, не е изразила искрено разкаяние за стореното и не е провела разговор с наследниците на починалия. Поискано е да бъде отменено приложението на член 343а от НК, като бъдат завишени и определените наказания - лишаването от свобода на две години, а лишаването от правоуправление на три години.

В жалбата на адв. Р. М. П. – **упълномощен защитник на подсъдимата**, се твърди, че първоинстанционната присъда е издадена при допускане на съществено процесуално нарушение, при нарушение на закона и при явна несправедливост на наложените наказания. Не са развити съображения за тези твърдения. Отправено е искане за отмяна на обжалвания акт и за издаване на нова оправдателна въззивна присъда или алтернативно – за намаление на наказанието с приложение на чл. 55 от НК и отмяна на наложеното наказание лишаване от правоуправление.

В двете жалби не е поискано събиране на доказателства пред въззивния съд.

Софийски апелативен съд също е преценил, че вярното решаване на делото пред тази инстанция не предполага събиране на гласни, писмени и веществени доказателства или изслушването на експертизи.

Преди даване ход на делото пред въззивния съд е представено писмено изложение от защитата, в което се доразвити съображенията по въззивната жалба. В писменото изложение се твърди, че за подсъдимата като водач на автомобила пешеходецът е бил непредвидима опасност и тя не е била длъжна да управлява колата с посочената от експерта скорост от 59 км/ч, която да ѝ позволи да спре в рамките на осигуреното от късите светлини разстояние на видимост. Изтъкват се съображения за приложение на член 15 от НК и се моли на това основание подсъдимата да бъде оправдана. Отправя се и алтернативно искане за приложение на член 55, ал. 1, т. 1 от НК, като се отбелязва, че с лишаването от правоуправление подсъдимата практически остава без доходи, тъй като работата ѝ е свързана с ежедневно пътуване до работното място.

В съдебно заседание представителят на САП пледира двете жалби да бъдат оставени без уважение. Изразява позиция, като правилна и законосъобразна, присъдата на окръжния съд да бъде потвърдена в нейната цялост.

Частният обвинител Й. Т., редовно уведомен, не се явява.

Повереникът му - адв. Ч. Н., поддържа въззивната жалба по съображенията в нея.

Защитникът адв. Р. П. поддържа въззивната жалба и допълнителните писмени съображения към нея.

Подсъдимата Г. Г. в лична защита се присъединява към казаното от своя защитник. Изразява искрено съжаление за станалото, като твърди, че то е оставило сериозна травма и в нея самата. Моли да не бъде лишавана от правоуправление, защото работата ѝ е свързана с ежедневно пътуване.

След като прецени изложените в жалбата доводи и провери изцяло правилността на атакувания съдебен акт, Софийският апелативен съд намери за установено следното:

Производството пред първата инстанция е протекло по реда на глава Двадесет и седма, в алтернативата ѝ по чл. 371, т. 1 от НПК, в която подсъдимата Г. е дала съгласие да не се провежда разпит на свидетелите Р. Т. И., Й. С. Т., Н. И. Н., Ц. Н. Б., К. П. К., Ю. М. И., А. К. Д., Ж. Й. Т., Р. Т. Б., както и на експертите, изготвили съдебната химикотоксикологична експертиза, а протоколите за разпит на изброените лица и заключението на горната експертиза да бъдат използвани при постановяване на крайния съдебен акт. Извън показанията на изброените лица и експертно заключение непосредствено пред първия съд са разпитани вещите лица, изготвили основното и допълнително заключение на автотехническите и на съдебно медицинската експертиза, които в хода на проведеното съдебно следствие след изслушване становището на страните са били приети по делото.

Отчитайки така изброената доказателствена маса, САС прие следната относима към предмета на делото **фактология**:

Подсъдимата Г. Ц. Г. е правоспособен водач на МПС. Притежава свидетелство за правоуправление за категория „В“. Наказвана е по административен ред за нарушение на правилата за движение по пътищата. Не е осъждана и за нея по делото са събрани положителни характеристични данни.

През месец декември 2021 година подсъдимата Г. работила като управител на офис на "Yettel" в гр. Бяла Слатина. Тъй като постоянното ѝ местоживеене било в гр. Враца, всяка сутрин подсъдимата пътувала с лек автомобил до гр. Бяла Слатина, а вечер се връщала в дома си.

Пострадалият С. Й. Т. живеел в гр. Враца, но в началото на м. декември 2021 г. отишъл на гости в гр. Бяла Слатина при сина си свидетеля Й. С. Т.. На 07.12.2021 г., към 17.00 часа, пострадалият отишъл в магазина на сина си в гр. Бяла Слатина. Между двамата възникнал конфликт, по повод на който пострадалият оставил ключовете от жилището на сина си и напуснал магазина, без да му каже къде отива.

На 07.12.2021 г. след края на работния ден подсъдимата решила да се прибира към гр. Враца. Около 17.30 часа тръгнала от гр. Бяла Слатина с лек автомобил "Киа" с рег. № *****.

Около 17.50 часа автомобилът на подсъдимата се движил по главен път II-13, км 57+000 в посока от гр. Бяла Слатина към с. Борован, на около 500 метра от табелата за край на населено място гр. Бяла Слатина. Времето било лошо, валил дъжд и имало силен вятър, видимостта била ограничена, а пътното платно било мокро. Участъкът от пътя бил прав, пътното платно било с ширина от 7.50 метра, разделено от единична прекъсната линия М 3. Настилка била мокра, асфалтова, без неравности. Движението било двупосочно, с по една лента във всяка посока, с ширина от по 3.75 метра. В района нямало поставени пътни знаци. За леките автомобили важало ограничение за движение извън населено място от 90 км/ч.

Около 17.50 часа управляваният от подсъдимата лек автомобил се движел със скорост от 77 км/ч в дясната пътна лента, в неговата посока за движение, с включени къси светлини на фаровете, които осветявали пътя пред колата.

По същото време по средата на дясната пътна лента с гръб спрямо посоката на движение на автомобила на подсъдимата, с бавен ход, със скорост от 3.4 км/ч, се движил облеченият с тъмни дрехи и употребил алкохол пострадал С. Т..

Скоростта на движение, с която подсъдимата управлявала автомобила, не ѝ позволила да спре преди пострадалия. Тя не можела и да го заобиколи отляво поради

насрещно движещите се автомобили. Вследствие на това пешеходецът бил ударен.

Ударът бил реализиран с дясната част на предната броня на автомобила в задната част на пешеходеца. При удара тялото на пешеходеца се повдигнало нагоре и се плъзнало по предния капак на автомобила, след което се блъснало в предното ветроупорно стъкло. Тялото било отхвърлено в дясно по посока на движението на лекия автомобил, след което се е установило в покой в дясната лента на платното за движение, перпендикулярно на пътя, с крака насочени към десния банкет.

След удара подсъдимата отбила автомобила и спряла. В 17.59 от личния си телефон с № ***** подсъдимата се обадила на спешен телефон 112, като обяснила на дежурния служител, че е блъснала човек и помолила за незабавно изпращане на линейка и полиция.

В района на произшествието продължило преминаване на превозни средства. Един от водачите на лек автомобил, движещ се в насрещното движение – свидетелят Ц. Б., спрял и след като разбрал какво се е случило, също подал сигнал на телефон 112. Разговорът бил регистриран в 18.03 часа /писмо на МВР Дирекция „Национална система 112 с рег. № 10583р-1657/08.12.2021г. – л. 28 от д.н./.

Първи на мястото на произшествието пристигнали полицейските служители от РУ-гр. Бяла Слатина А. Д. и Я. К.. Малко след тях покрай мястото преминала с лек автомобил и свидетелката Р. Т. Б. – медицинска сестра в ДПБ гр. Севлиево. Свидетелката слязла от автомобила, приближила се до лежащия на платното пешеходец и установила смъртта му. Пристигналият впоследствие екип на ФСМП - гр. Бяла Слатина потвърдил тази констатация.

Същата вечер, за времето от 19.15 часа до 20.30 часа, в района на произшествието бил извършен оглед, чийто резултат бил обективиран в протокол, приложен на л. 6 и сл. от д.н. Впоследствие бил изготвен и фотоалбум /л. 12-15 от д.н./.

Според писмо с № ОД-03-269-1 от 15.12.2021 г. на Националния институт по метеорология и хидрология – филиал Плевен по експертна оценка на синоптичната обстановка и данни от измерванията и наблюденията в представителни метеорологични станции на 07.12.2021 г. времето в района на гр. Бяла Слатина било облачно и през цялото денонощие е валил слаб до умерен дъжд. Валежът от дъжд е довел до намаляване на видимостта. Около 18 часа в района на местопроизшествието също е валил слаб дъжд. По данни от астрономическия календар на ИА-БАН на 07.12.2021 г. в района на гр. Бяла Слатина слънцето е изгряло в 07.42 часа и е залязло в 16.50 часа. Продължителността на гражданския полумрак е била 35 минути /л. 33 от д.н./.

Подсъдимата Г. Г. била тествана за употреба на алкохол и наркотични вещества. Назначената в хода на досъдебното производство съдебна *химико-токсикологична експертиза* установила, че в предоставените от подсъдимата Г. Г. биологични проби /венозна кръв и урина/ няма наличие на алкохол /етанол/ и наркотични вещества.

Според заключението на *химичната експертиза – протокол №148* в иззетата от трупа на пострадалия кръв се е доказало наличие на етилов алкохол в концентрация 1.03 промила.

Според заключението на *съдебно медицинската експертиза на труп*, изготвена от в.л. д-р Ф. Т., вследствие на пътния инцидент пострадалият е получил тежка съчетана травма, изразяваща се в: черепно мозъчна травма – счупване на основата на черепа; кръвоизлив под меките мозъчни обвивки на главния и малък мозък; мозъчен оток; разкъсно-контузни рани; охлузвания и кръвонасядания в областта на лицето; счупване на носни кости; гръдна травма – счупване на всички ребра двустранно по

една и две линии; контузия на белия дроб; травматично разкъсване на гръдната аорта и кръвоизлив в гръдната кухина; охлузвания на гръдния кош; гръбначно-мозъчна травма – счупване на втори шиен, трети и десети гръдни прешлени; коремна травма – разкъсване на черния дроб; контузия на десен бъбрек и кръвоизлив в коремната кухина; политравма на крайниците – открито счупване на костите на дясна подбедрица; счупване на дясна бедрена кост; счупване на дясна ключица и дезартикулация на лява ключица; охлузвания и кръвонасядания в областта на крайниците. Съгласно експертизата причината за смъртта на Т. е тежката съчетана травма довела до състояние, несъвместимо с живота, а самите травматични увреждания отговарят да бъдат получени от удари или с върху твърди тъпи предмети и от сътресението на тялото при условията на пътно произшествие. Смъртта на пострадалия е в пряка причинна връзка с посочената съчетана травма, била е неизбежна, настъпила е бързо, но не веднага, а в рамките на 5-10 минути /с.з. на 25.11.2022 г./.

Според заключенията на основната и допълнителна автотехнически експертизи на в.л. инж. В. П.:

- произшествието се е случило на главен път II-13, км 57+000 в посока от гр. Бяла Слатина към с. Борован, като мястото на удара между лекия автомобил "Киа Спортидж" и пешеходеца е било на около 7 метра от приетия в протокола за оглед ориентир по дължината на платното за движение и на около 1.8 метра в ляво от десния ръб по ширината на платното за движение;

- скоростта на движение на лекия автомобил преди ПТП в момента на удара е била около 77 км/ч;

- дължината на опасната зона за спиране на лекия автомобил при движение с посочената скорост в условията на произшествието е била около 66 метра;

- тъй като пешеходецът е попаднал в опасната зона, от техническата гледна точка водачът на лекия автомобил не е имал възможност да предотврати ПТП с аварийно спиране или пък да заобиколи движещия се по средата на дясната лента за движение пешеходец отляво, тъй като е имало движение на насрещно движещи се МПС;

- от техническа гледна точка причините за настъпване на произшествието са две: неправилно движение на пешеходеца по платното за движение и несъобразената с конкретните пътни условия скорост на движение на автомобила;

- при скорост на движение 59 км/ч и при предприето аварийно спиране автомобилът би се установил на един метър преди пешеходеца и удар с него не би настъпил.

Фактическата обстановка по делото е изяснена от първоинстанционния съдебен състав. Установени са по несъмнен начин всички обстоятелства, значими за правилното му решаване: датата и мястото на произшествието, механизмът на неговото осъществяване, лицето, което е било водач на лекия автомобил, резултатът, свързан със смъртта на пешеходеца С. Т.. Към съда не могат да бъдат отправени упреци във връзка с неправилно установяване на фактологията на деянието, тъй като задълженията му по разкриване на обективната истина са изпълнени отговорно и картината на деянието, описана в обвинителния акт на прокурора от ОС-Враца, е изяснена в достатъчна степен съгласно проведеното по реда на чл. 371, т. 1 от НПК диференцирано производство и непосредствените разпити на експертите, изготвили медицинската и автотехническите експертизи.

Констатацията относно мястото и времето на реализиране на произшествието е

изводима от огледния протокол, показанията на полицейския служител А. Д., разказа на свидетелите Н. Н., Ц. Б. и на Р. Б..

Обстоятелството, че подсъдимата е позвънила на спешен номер 112 непосредствено след инцидента има обективна основа в писмото на л. 28 от досъдебното производство.

От значение за изясняване на обективната истина е и писмото на НИМХ-Плевен, от което се извежда информация за метеорологичните условия към процесния ден, напълно съвпадащи с информацията в огледния протокол.

Фактът, че пострадалият се е движил попътно и с гръб към управлявания от подсъдимата автомобил има своя доказателствена основа в показанията на преминалите по същия път свидетели Р. И., К. К. и Ю. И., а също и в заключенията на медицинската и автотехническите експертизи.

Скоростта, с която подсъдимата е управлявала автомобила преди съприкосновението с пешеходеца, е установима отново по експертен път – от заключенията на вещото лице инж. В. П.. Тези експертни заключения имат значимо отношение към установяване на обективната истина, тъй като дават отговор и на други въпроси от експертен характер, без които вярното решаване на делото би било невъзможно, а именно – каква е опасната зона за движение на автомобила при конкретните пътни условия, предотвратим ли е бил ударът за подсъдимата от техническа точка и каква би била скоростта на движение, при която при конкретните пътни условия не би настъпило съприкосновение с пешеходеца.

От значение за делото е и заключението на медицинската експертиза, което, ведно с устните разяснения в съдебно заседание, дава експертен отговор на въпросите какви травматични увреждания е получил пострадалият, какъв е механизмът на причиняване на тези увреждания и в какъв порядък от време е настъпила смъртта.

Както посочените по-горе свидетелски показания, така и трите експертни становища, правилно са поставени в основата на съдебните доказателствени изводи на окръжния съд. Показанията на свидетелите са конкретни и с ясна насоченост, имаща значение за делото. Свидетелите са възприели обстоятелства непосредствено преди или след пътния инцидент, за които споделят в информативно изложение. Нито се твърди от страните, нито се установява по делото свидетелите да имат причина да излагат показания, непочиващи на обстоятелствата, които действително са възприели. От друга страна, разказите им са в синхрон едни с други и с останалите доказателствени данни.

Извод за добра експертност и обективно изпълнение на задачите може да бъде направен и по отношение на трите заключения по делото – две автотехнически и едно медицинско. Вещите лица по тези експертизи са разпитани в съдебно заседание от страните и при условията на пряка конфронтация с тях са отговорили на всички въпроси, които интересуват процеса. Заключенията са дадени от специалисти в съответните области, а защитата на експертизите в съдебното заседание е била напълно убедителна. Ето защо констатациите им с основание са приети от първи съд.

Разнородните по характер писмени доказателствени материали, изброени по-горе също правилно са поставени в основата на съдебните доказателствени изводи. От тях се установяват данни за метеорологичната обстановка в процесния пътен участък, за съдимостта на подсъдимата и извършваните от нея нарушения на правилата за движение преди процесния случай, както и за предприетото от нея обаждане на Спешен номер 112.

При правилно възприета фактическа обстановка ОС - Враца е извел **правни изводи**, които се споделят от състава на въззивния съд по следните съображения:

Подсъдимата Г. Ц. Г. е предадена на съд за престъпление по чл. 343, ал.1, б."в", вр. с чл. 342, ал. 1 НК – за това, че на 07.12.2021 год., около 17.50 часа, при управление на МПС - лек автомобил "Киа" с рег. номер *****, на път II-13, км 57+000 в посока от гр. Бяла Слатина към с. Борован, в землището на гр. Бяла Слатина, в нарушение на чл. 20, ал. 2, изр. 1 ЗДвП, движейки се със скорост от 77 км/ч, несъобразена с атмосферните условия, състоянието на пътя и с конкретните условия на видимост, по непредпазливост е причинила смъртта на пешеходеца С. Й. Т., на 58 години.

Правилно е преценено, че подсъдимата е годин субект на това престъпление, тъй като тя лично е извършила действия по привеждане на автомобила в движение, които представляват и управление по смисъла на закона.

Споделят се изводите на окръжния съд, че подсъдимата Г. е изпълнила състава на това престъпление, тъй като на посочената от обвинението дата и място, в нарушение на конкретни разпоредби от специалния закон - ЗДвП, е причинила смъртта на пешеходеца С. Й. Т..

От обективна страна подсъдимата е допуснала виновно нарушение на правилото на чл. 20, ал. 2, изр. 1 от ЗДвП, тъй като е управлявала автомобила със скорост от 77 км/ч, която, макар и в границите на позволената скорост за движение извън населено място от 90 км/ч, не е била правилно подбрана за конкретния случай. Избраната от подсъдимата скорост на движение не е била съобразена с конкретните атмосферни условия /лошо, дъждовно време/, със състоянието на пътя /мокра пътна настилка/ и с конкретните условия на видимост /ограничена поради движение в тъмната част на денонощието, наличието на дъжд и силен вятър/. Макар и не изрично посочено в обвинителния акт тази скорост на движение не е била съответна и на характера на движението, в което се включват интензивността на пътния трафик и двупосочното движение с по една пътна лента за движение във всяка посока. Подходящата, правилно подбрана, съобразена скорост на движение, с която подсъдимата би следвало да се движи при конкретните пътни условия е 59 км/ч /с 18 километра по-ниска от избраната/, като при движение с такава скорост в условията на произшествието като водач на л.а. „Киа Спортидж“ подсъдимата би могла технически да го предотврати.

В резултат на допуснатото нарушение относно режима на скоростта подсъдимата е блъснала движещия се попътно пред автомобила в лентата ѝ за движение пешеходец С. Й. Т..

Вследствие на удара пострадалият е получил несъвместими с живота увреждания и е починал, т.е. налице е причинно следствена връзка между нарушението на правилата за движение и съставомерния резултат – смъртта на пешеходеца.

От субективна страна деянието е извършено от подсъдимата виновно, при форма на вината непредпазливост по смисъла на чл. 11, ал. 3, предл. 1 НК, като подсъдимата не е предвиждала настъпването на общественонеопасните последици, но е бил длъжна и е могла да ги предвиди.

Споделят се приетите от първия съд и основани на съдебната практика разграничения между хипотезите на чл. 20, ал. 2, изр. 1 и изр. 2 от Закона за движение по пътищата. На това разграничение окръжният съд е отделил нужното внимание предвид конкретните доводи на защитата в хода на пледоариите, застъпени и в производството пред тази инстанция.

Разпоредбата на чл. 20, ал. 2 от ЗДвП е обща, задължава водачите да се движат със съобразена скорост и урежда две самостоятелни хипотези. Член 20, ал. 2, изр. 1 от ЗДвП (което е обвинението в случая) има предвид движение със съобразена скорост

при наличие на предвидима опасност, а член 20, ал. 2, изр. 2 - движение със съобразена скорост при непредвидима опасност. Конкуренцията между предвидима и непредвидима опасност отдавна е изяснена в практиката, която маркира и разликите в двете хипотези на 20, ал. 2 от ЗДвП. Първото изречение изисква водачът предварително да отчете негативното влияние на конкретни фактори от пътната обстановка и съответно да съобрази скоростта си на движение с тях (като, ако не стори това, сам се поставя в невъзможност да преодолее опасността за движението), а второто възлага предприемането на мерки за намаляване на скоростта или спиране при възникнала внезапна опасност. Във втория случай задължението за вземане на описаните мерки възниква от момента на възприемане на опасността, която е внезапна и неочаквана и се преценява за всеки отделен случай поотделно. (В тази насока са *Тълкувателно решение № 28/1984 по н.д. № 10/1984 г. на ОСНК, Решение № 126 от 10.07.2012 г. по н.д. № 191/2012 г., Н. К., II н.о.на ВКС, Решение № 36 от 31.05.2013 г. по н. д. № 2328/2012 г., II н. о. на ВКС, Решение № 441 от 28.11.2014 г. по н. д. № 1496/2014 г., II н. о. на ВКС, Решение № 414 от 15.02.2016 г. по н. д. № 1389/2015 г., II н. о. на ВКС*).

От заключението на основната автотехническа експертиза е видно, че от техническа гледна точка водачката на лекия автомобил „Киа Спортидж“ е имала възможност да възприеме пешехода като опасност в момента, в който го е видяла да се движи попътно на платното за движение, осветен от светлините на фаровете – в конкретните условия на намалена видимост на около 45 метра. Дължината на опасната зона на спиране на автомобила при избраната от подсъдимата скорост на движение от 77 км/ч е била около 66 метра и от техническа гледна точка Г. не е могла да предотврати ПТП чрез аварийно спиране, тъй като пешеходецът е попаднал в тази опасна зона.

Ясно е от теорията и практиката, че опасната зона за спиране на едно моторно превозно средство е най-малкото възможно разстояние, на което може да бъде спряно то от неговия водач, след като задължително се вземат предвид обективният фактор - спиращен път и субективният – време на реагиране на препятствието, което се намира или се е появило по пътя на движение. Опасната зона за спиране е от решаващо значение и може да послужи като основание за отпадане на отговорността на водача при пътно транспортно произшествие /чл. 15 от НК/, самото когато препятствията по пътя на движението му са се появили бързо и изненадващо в границите на най-малкото възможно разстояние за спиране. Освен че изненадата трябва да се е появила неочаквано, за да се позове водачът на превозното средство на случайно деяние, при конкретната пътна обстановка не е трябвало да съществуват такива обективни условия, които да са правили възможно появата на това внезапно препятствие на пътя. /*Решение №657/13.06.1967 г. по н.д. № 381/67, 3 н.о./*. Фактологията на конкретния случай не е такава и сочи на неблагоприятни фактори на пътната обстановка, които е следвало да повишат вниманието на подсъдимата с оглед потенциалната възможност за възникване на конкретни рискове и обективно предвидими опасности. В случая пътният инцидент е се е случил изключително близо до населено място; на участък от пътя, в който не е имало мантинели или заграждения, а затревени банкети на нивото на пътя; при интензивен трафик /след края на работния ден/; в тъмната част на денонощието; при влошени метеорологични условия; при намалена видимост и при движение на автомобилите на къси светлини. Предвид посоченото, появата на пешеходец на пътното плътно не може да се окачестви като внезапна и неочаквана, дори когато той се е движил по извънградски път и в нарушение на правилата за движение по пътното платно. В този смисъл са и цитираните от окръжния съд *решение № 147/09.04.2014 г. на ВКС, III н.о., по н. д. № 356/2014 г. и Решение № 414/15.02.2016 г. по н.д.№1389/2015 г. 2 н.о.*, в които недвусмислено е изведено неспорното положение, че привлеченият

към отговорност може да се позовава на нормата на чл. 15 от НК само, ако е управлявал правомерно лекия автомобил. Обстоятелствата, че пешеходецът се е движил по средата на пътното платно, с гръб спрямо посоката на движение на превозните средства, като е бил облечен с тъмни дрехи, в тъмната част на денонощието, правилно са преценени като сериозно съпричиняващи пътния инцидент фактори, но не и като такива, които на собствено основание да доведат до отпадане на наказателната отговорност на подсъдимата.

Следва да се посочи още, че пострадалият е бил на пътя още преди подсъдимата да има обективна възможност да го забележи – факт изводим от показанията на свидетелите К. К., Ю. И. и Р. И., като първият свидетел, преминавайки с лек автомобил преди Г. през процесния участък, е намалил и „буквално пропълзъл покрай него“, за да не настъпи инцидент. Иначе казано – при същите пътни условия движението от свидетеля К. К. и на останалите водачи на автомобили със съобразена скорост е позволило безпрепятственото им преминаване през мястото – нещо, което не се е случило с автомобила, управляван от подсъдимата именно защото скоростта, с която тя се е придвижвала, не е била съобразена.

По изложените съображения не може да се приеме, че настъпилото ПТП, причинило смъртта на пешеходеца, е резултат от случайно деяние, поради което да липсва виновно поведение на подсъдимата и тя да трябва да бъде оправдана на основание член 24, ал. 1, т. 1 от НПК. Въз основа на изложените вече съображения се приема, че съставомерните последици са резултат от допуснатото от подсъдимата нарушение на правилата за движение, установени в чл. 20, ал. 2, изр. 1 от ЗДвП. Възможността подсъдимата да се позове на член 15 от НК би имало единствено в случай, че тя е управлявала правомерно лекия автомобил. След като тя сама се е поставила в състояние на нарушение на член 20, ал. 2 от НК, не би могла да претендира, че не е била длъжна и не могла да предвиди настъпването на обществено опасните последици.

С дължимата грижа и юридически усет окръжният съд е обосновал приложението на привилегирования състав на член 343а НК. Две са основните изисквания, за да е налице намаляващо отговорността обстоятелство по смисъла на този текст – първо подсъдимата да е оказала на пострадалия необходима помощ, т.е. помощ на жив човек, която субективно и обективно е насочена към спасяване живота и запазване здравето на пострадалия и второ – тя да е направила всичко зависещо от нея за оказване на тази помощ, което се преценява конкретно с оглед възможностите ѝ, обстановката и характера на действията, които е извършила сама или с други лица. От показанията на разпитаните свидетели и от писмото от Национална система 112 е видно, че след катастрофата действията на подсъдимата субективно и обективно са били насочени към оказване помощ на пострадалия. След настъпване на инцидента подсъдимата е отбила встрани автомобила от пътя, спряла е и в 17.59 ч. от личния си телефон с № ***** се обадила на спешен номер 112, като при разговора с дежурния служител е обяснила, че е блъснала човек и е помолила за незабавно изпращане на линейка и полиция. С оглед конкретните условия на време, място и обстановка /в тъмната част на денонощието, при наличен трафик и в двете посоки/, както и предвид моментното състояние на пострадалия и уплахата, която е изпитала подсъдимата /според показанията на всички общували с нея свидетели след катастрофата тя е била силно притеснена и е треперила/ Г. обективно не би могла да стори повече. Явно е, че действията ѝ са били насочени към създаване на шансове за спасяване на живота на ударения пешеходец. Въпреки че пострадалият е починал още преди да дойде линейка, имайки предвид часа посочен от обвинението като момент на извършване на деянието /около 17.50 ч./ и разпита на в.л. Ф. Т., според който смъртта е

настъпила бързо, но не незабавно, а от порядъка на 5-10 минути, се налага обобщението, че обаждането на подсъдимата на спешния номер е станало във време, в което пострадалият все още е бил жив, т.е. оказаната от нея помощ все още е била необходима. Имайки предвид горното, предприетите от подсъдимата действия следва да бъдат оценени като основание за приложение на намалената отговорност по чл. 343а от НК. *(В този смисъл е тълкуването на закона, дадено с т. 5 на ППВС № 1 от 17.01.1983г. по н. д. № 8/82, Решение № 400 от 10.11.1989г. по н.д. №380/1989 г. на 3 н.о. на ВС, Решение № 455 от 17.12.2014 г. по н.д. 1427/2014 на 2 н.о. на ВКС и др.)*. Ето защо настоящата инстанция не би могла да възприеме доводите на частното обвинение за това, че подсъдимата Г. Г. е следвало да предприеме действия по оказване помощ на пострадалия, различни от тези, които е извършила.

Възраженията на защитата за явна несправедливост на наложените на подсъдимата Г. Г. **основно и допълнителни наказания** поради тяхното завишение са основателни, а тези на повереника в обратната насока са неоснователни.

За престъплението по чл. 343а, ал. 1, б. "б", вр. с чл. 343, ал. 1, б. "в" от НК се предвижда наказание лишаване от свобода за срок до четири години, както и лишаване от правоуправление по чл. 37, ал. 1, т. 7 от НК.

При индивидуализация на наказателната отговорност първостепенният съд не е приложил чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК, като основателно е счел, че липсват изключителни или многобройни смекчаващи обстоятелства, при чието наличие и най-лекото предвидено в закона наказание по отношение на конкретната подсъдима би се явило необосновано тежко.

За разлика от окръжния съд, САС приема, че по отношение на подсъдимата са налице отегчаващи отговорността обстоятелства. Сред тях могат да бъдат включени предходните наказания на подсъдимата за нарушения на правилата за движение, високата степен на обществена опасност на деянието, при което е настъпила смъртта на един човек и факта, че в конкретния случай подсъдимата не се е съобразила с няколко фактора, които са направили скоростта ѝ несъобразена.

Приетите от АС-София смекчаващи обстоятелства са: чисто съдебно минало, добра характеристика, добро процесуално поведение, трудова заетост, значимо съпричиняване на резултата от пострадалия, наличие само на едно нарушение на правилата за движение по пътищата, довело до причиняване на съставомерния резултат, изразено съжаление за стореното. Част от тези обстоятелства правилно са били ценени и от първата инстанция, като е прието, че нито едно от тях не е изключително по своя характер или пък изброените такива са толкова многобройни, че да обусловят приложение на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК, респективно замяната на наказанието лишаване от свобода с друго по-леко по вид наказание. Коментираните обстоятелства, макар и не малко на брой, се преценяват в по-голямата им част като обичайни по своя характер, такива, които именно поради това не биха могли да предопределят приложението на горещитираната норма, както иска защитата.

Изтъкнатите във въззивната жалба обстоятелства, които според повереника налагат завишаване на санкцията, са: нежеланието на подсъдимата да признае всички факти по обвинителен акт, липсата на разкаяние за стореното от нейна страна и отсъствие на разговор между нея и наследниците на починалия, в който тя да изрази съжаление от случилото се. Всъщност пред съда и представителя на частното обвинение подсъдимата е изразила разкаяние за смъртта на починалия и нищо в процесуалното ѝ поведение не показва, че това разкаяние е неискрено или симулативно. Що се отнася до признанието на фактите по обвинителен акт-това е

право на подсъдимата и неупражняването му е недопустимо да бъде използвано в нейна вреда.

Огромните печал и скръб, които семейството на пострадалия са изпитали вследствие на загубата, са напълно разбираеми, но тези обстоятелства са относими по-скоро към едно обезщетение за неимуществени вреди, каквото в рамките на настоящия наказателен процес не е претендирано.

При тези данни очевидно е, че посочените по-горе смекчаващи обстоятелства са със сериозен превес над отегчаващите и макар да не обуславят приложението на член 55 от НК налагат определяне на наказание лишаване от свобода в по-ниски граници от тези определени от окръжния съд. Подходящото наказание, което според този състав в пълна степен ще изпълни целите спрямо конкретната подсъдима и останалите членове на обществото, е лишаване от свобода за срок от шест месеца, с шест месеца по-малко от определението от ОС-Враца.

Правилно окръжният съд е приел, че наказанието лишаване от свобода следва да бъде с отложено изтърпяване и с минимален срок от три години. Решаващият критерий при преценката дали да се отложи изпълнението на наложеното наказание се обуславя не от начина на осъществяване на престъпния състав или от неговия резултат, а от това дали се явява обществено оправдано и целесъобразно за действителното поправяне на конкретния деец той ефективно да не го изтърпява. За това и в чл. 66 от НК изрично е подчертано, че се отлага изпълнението на наказанието, ако лицето не е осъждано и съдът намери, че за постигане целите на същото и преди всичко за поправяне на осъдения не е наложително ефективното изпълнение на санкцията. Конкретният случай е именно такъв, доколкото подсъдимата не представлява личност с висока степен на обществена опасност. Съдебното ѝ минало е необременено. До процесния случай тя има наложени седем наказания по административен ред, но за леки нарушения на правилата за движение по пътищата, по голямата част от които извършени назад във времето – през 2004-2012 г. - като следва да се вземе предвид и това, че с оглед данните по делото подсъдимата е шофирала почти ежедневно. Обстоятелствата, при които е настъпил пътният инцидент, не са изключителни и не разкриват арогантност в поведението на водачката спрямо други случи на пътни инциденти. Самото деяние е извършено по непредпазливост, т.е. при по-леката от двете форми на вина по чл. 11 от НК.

Оценявайки всички тези обстоятелства, САС прие, че за поправянето и превъзпитанието на подсъдимата не се налага тя да бъде изолирана в пенитенциарно заведение, поради което определеното ѝ наказание лишаване от свобода следва да бъде с отложено изтърпяване за минималния изпитателен срок от три години.

Наказанието лишаване от право подсъдимото лице да управлява моторно превозно средство е кумулативно на по-тежката санкция лишаване от свобода и е въведено с чл. 343г от НК. В случая това наказание следва да бъде наложено, тъй като според съдебното решение и на двете инстанции спрямо подсъдимата не е приложим текста на член 55, ал. 1 от НК, ерго и разпоредбата на алинея 3 на същата разпоредба. Освен това, тежестта на извършеното престъпление е сравнително голяма. Подсъдимата като водач на МПС е нарушила правилата при управление на превозно средство, свързани със съобразената скорост. Престъпните последици са вследствие на нейното виновно поведение на пътя. Предвид на изложеното САС намира, че с оглед степента на обществена опасност на деянието и дееца, това наказание също следва да бъде наложено, но да бъде намален размерът му – от една година на шест месеца. Лишаване от правоуправление в този размер е достатъчно да окаже търсеното от закона легитимно въздействие. Тази граница е съобразена и с повелята на законодателя лишаването от права да не бъде под размера на лишаването от свобода, но и да не го

надвишава с повече от три години (чл. 49, ал. 2 от НК).

Наред с условното наказание лишаване от свобода определеният размер и вид на кумулативната санкция ще допринесат за постигане на целите по чл. 36 от НК и в частност - за поправянето и превъзпитанието на подсъдимата към спазването на законовите изисквания.

Правилно окръжният съд се е произнесъл и по останалите въпроси, визирани в нормата на чл. 301, ал. 1 от НПК, като законосъобразно е решил тези, свързани с разностите по делото, които предвид изхода му са възложени в тежест на подс. Г..

При осъществената в цялост служебна проверка на обжалваната присъда съдът не намери допуснати съществени процесуални нарушения в хода на досъдебното и съдебното производство, налагащи отмяната ѝ и връщане на делото. Ето защо присъдата следва да бъде изменена единствено в частта относно основното и допълнително наказание, които от една година да бъдат намалени на шест месеца. В останалите части присъдата следва да бъде потвърдена.

Така мотивиран и на основание чл. 337, ал. 1, т. 1 от НПК, Софийски апелативен съд, НО, 6 състав

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда от 25.11.2022 г. по н.о.х.д. №338/2022 г. по описа на ОС-Враца, като **НАМАЛЯВА** размера на наказанията лишаване от свобода и лишаване от правоуправление на по **ШЕСТ** месеца всяко от тях.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата част.

Решението може да се обжалва и протестира пред ВКС в 15 – дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____